Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине…
От де, люде, наша слава,
Слава України!
Без золота, без каменю.
Без хитрої мови,
А голосна та правдива,
Як Господа слово.
Тарас ШЕВЧЕНКО

№ 27 (390)
12 липня 2012 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

НАБАТ

В ОБОРОНІ МАЙБУТНЬОГО

Україна – у небезпеці! Обурення і збурення, категоричне несприйняття викликало ухвалення у ВРУ законопроекту «Про засади державної мовної політики», намагання запровадити де-факто російську мову як другу державну. Оскільки українська мова як єдина державна за Основним Законом є невід'ємною частиною суверенітету України, то це – обмеження нашого суверенітету. Тож прикарпатці стали на захист нашої мови, вони протистоять планам україномовних розколоти державу за мовною ознакою і цим поставити хрест на її майбутньому.

Серед перших сказали своє слово з приводу ухвалення одіозного законопроекту депутати місцевих рад. На засіданні президії обласної ради визначили й погодили порядок денний спільної позачергової сесії, до якого внесли надзвичайно важливе для національної безпеки питання – про невизнання закону «Про засади державної мовної політики», ухваленого з грубим порушенням Конституції України.

Для участі в сесії, а відбувалася вона біля адмінбудинку, прибули депутати районних і міських рад з усієї області.

Варто сказати, що депутати Івано-Франківської міської ради ще попереднього дня провели свою позачергову сесію з мовного питання, після чого багато хто поїхав до Києва для участі в акціях протесту проти ухвалення ганебного законопроекту.

Відкриваючи спільну сесію обласної, районних та міських рад, голова обласної ради Олександр Сич сказав, що вона є закономірною відповіддю на ухвалений Верховною Радою з грубим порушенням Конституції та законодавства України мовний законопроект і враховує позицію громадськості області, висновки постійної комісії обласної ради з питань національного та духовного розвитку, культури, ЗМІ, книговидання і свободи слова. Депутати одностайно проголосували за проект рішення і схвалили звернення обласної ради про невизнання закону «Про засади державної мовної політики».

У рішенні обласної ради є, зокрема, й такі пункти: «Вважати небажаною участь у сесіях Івано-Франківської обласної ради шостого демократичного скликання народних депутатів України І. Зварича, В. Личука, В. Келестина та В. Чуднова, які є мешканцями Івано-Франківської області й проголосували за ухвалення вищевказаного законопроекту, а в разі їх присутності – не запрошувати до президії», «Вимагати припинення членства в Партії реґіонів керівництва обласної державної адміністрації та її голови М. Вишиванюка. У разі невиконання вимоги ініціювати на черговій сесії обласної ради розгляд питання про недовіру голові облдержадміністрації». Депутати також поставили перед ним вимогу негайно звернутися до Президента України з пропозицією накласти вето на вказаний закон. Михайло Вишиванок заявив, що облдержадміністрація підтримує позицію обласної ради і поспішив на своє робоче місце, аби терміново підготувати такий лист. По закінченні сесії він зачитав його депутатам і всім присутнім.

Також обласна рада доручила виконавчому апарату розробити й подати на розгляд чергової сесії обласної ради проект Програми захисту і розвитку української мови на території області, звернулася до політичних партій та громадських організацій з тим, щоб ініціювати збір підписів за припинення повноважень Президента України В. Януковича. Рекомендовано провести спільну сесію обласної, районних та міських (міст обласного значення) рад у м. Києві, а сільським, селищним та міським радам – провести віча на захист української мови і конституційного ладу.

Занепокоєння загрозою для української мови і держави висловили депутати обласної ради Дмитро Захарук, Юрій Романюк, Ольга Бабій, Степан Волковецький, Василь Скрипничук, Олександр Шевченко, міський голова Калуша Ігор Насалик, депутат Долинської районної ради Ігор Петрів, член виконкому Надвірнянської міської ради Марія Котів, депутат Городенківської районної ради Євген Ротерман. Широким був діапазон думок щодо суспільно-політичної ситуації – від національної мобілізації – до створення на підприємствах страйкових комітетів з тим, щоби трудові колективи були готові до участі в загальноукраїнському страйку. Перед закриттям сесії народний артист України Михайло Кривень подарував присутнім на площі перед адмінбудинком депутатам, захисникам української мови зі «Свободи», «Батьківщини», «Фронту змін», «УДАРу», «Громадянської позиції», які встановили тут свої намети, патріотичну пісню «Ой у лузі червона калина».

Безстрокова акція протесту триває. У Києві, Івано-Франківську, по всій Україні…

ОЦІНКИ

ЦЕ – ДЕРЖАВНИЙ ЗЛОЧИН

ЗВЕРНЕННЯ ОУН (Б)

Організація Українських Націоналістів (бандерівців) закликає членів та прихильників ОУН, всіх українських патріотів в Україні та за її межами рішуче виступити проти антиконституційного заколоту україномофобських чинників, спрямованого на позбавлення українців прав господаря на власній землі.

Цинічне антизаконне «просування» мовного законопроекту, котрим фактично нівелюється державний статус української мови, може стати останньою краплею, яка переповнить чашу народного терпіння, про що неодноразово попереджала ОУН. Закон про мовну політику не лише демонструє свою зневагу до більшості населення України, яке послуговується українською мовою на роботі і в побуті, але й фактично суперечить статті 10 Конституції України.

Підступність, правовий нігілізм, зневага влади до більшості населення України підтверджує, що вона ніколи не буде діяти за європейськими нормами, але за зонівськими «поняттями», ніколи не буде стояти на сторожі національних інтересів, але буде обслуговувати інтереси сусідньої держави.

Антиукраїнський законопроект від Партії реґіонів не має нічого спільного із захистом мов національних меншин і у разі підписання Януковичем лише призведе до суспільного протистояння, необґрунтованих колосальних видатків з держбюджету, фактичного позбавлення державної мови її статусу і остаточної втрати леґітимності діючого режиму в очах мільйонів українців та світової спільноти.

Лінґвоцид – це форма геноциду.

ОУН підтримує акції протесту, котрі розпочалися в Україні та за її межами і звертається до всіх, кого це стосується, з вимогою не допустити порушення конституційних прав українців, захистити рідну мову, рішуче виступити єдиним фронтом проти антиукраїнських сил, котрі, взявши на озброєння бандитські методи, стали на шлях демонтажу української цілісності та незалежності.

Захистимо мову – захистимо державу!

Геть антинародний режим!

ЗВЕРНЕННЯ

НА СТЕЗІ ДЕРЖАВНОЇ ЗРАДИ

Президентові України В. Януковичу,
Верховній Раді України,
Кабінету Міністрів України,
Генеральній прокуратурі України,
народним депутатам України від області,
обласним радам

Ухвалення Верховною Радою України Закону «Про засади державної мовної політики» стало грубим порушенням Конституції України, законів України «Про Реґламент Верховної Ради України», «Про комітети Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України» і прямо суперечить рішенням Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 року № 10-рп/99 та від 5 жовтня 2005 року № 6-рп/2005, в яких, зокрема, констатується, що Конституція України забороняє узурпацію державою, її органами або посадовими особами належного виключно народові права визначати і змінювати конституційний лад в Україні.

Згідно з Конституцією України, державна мова є складовою частиною конституційного ладу, а тому ухвалення цього закону є переконливим свідченням спроби неконституційного і незаконного захоплення влади нелеґітимною парламентською більшістю.

Івано-Франківська обласна рада розцінює факт голосування за цей законопроект народними депутатами України як державну зраду.

У зв'язку з такими антиконституційними діями, що загрожують державному суверенітетові України, Івано-Франківська обласна рада вимагає:

від Голови Верховної Ради України – не підписувати Закон України «Про засади державної мовної політики»;

від Президента України – у разі підписання Головою Верховної Ради України накласти на вказаний закон вето;

від Міністерства юстиції України – за систематичні антиконституційні дії ініціювати зняття з державної реєстрації Партії реґіонів, Комуністичної партії України, Народної партії;

від Генеральної прокуратури України – порушити кримінальну справу за фактом державної зради при ухваленні законопроекту «Про засади державної мовної політики».

ШАНОВНІ УКРАЇНЦІ!

Дії сучасної державної влади спрямовані на розкол України. Усіх нас, жителів сходу й заходу, півночі й півдня нашої держави, єднають спільні тисячолітня історія, культура, мова, традиції, християнська віра. У нас більше спільного, аніж відмінного, а ті відмінності, що існують, своїм розмаїттям тільки збагачують кожного з нас і не повинні стати чинником дестабілізації та розколу держави. Вороги України питання мови якраз і прагнуть перетворити на інструмент непорозумінь, громадянського протистояння, розколу, а відтак – і ліквідації Української держави.

В умовах загрози конституційному ладові та суверенітетові України свою принципову позицію має засвідчити все українське суспільство, кожна його громада і ми, депутати місцевих рад.

Підтримуємо ініціативу народного віча у місті Донецьку щодо звернення до Президента України з вимогою позбавити громадянства авторів антиукраїнського законопроекту В. Колесниченка та С. Ківалова.

Стаття 60 Конституції України вказує, що ніхто не зобов'язаний виконувати явно злочинні розпорядження чи накази, а за їх віддання та виконання настає юридична відповідальність. Виходячи з цього, вважаємо ухвалений закон таким, що не підлягає виконанню на території Івано-Франківської області.

Слава Україні! Героям слава!

Ухвалили на 16-ій, позачерговій, сесії Івано-Франківської обласної ради шостого демократичного скликання

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

«Жарівку» замінять

Івано-Франківська влада вирішила замінити енерґоємні лампи, які освітлюють під'їзди і сходові марші багатоквартирних будинків. Традиційні лампочки невдовзі замінять на світлодіодні. Автори програми переконують, що нові лампи споживають у десять разів менше електроенерґії. Не доведеться витрачатися і на їхню часту заміну, адже «тривалість життя» такої лампочки – в середньому 11 років. Проект незабаром передадуть на розгляд журі Всеукраїнського конкурсу програм розвитку місцевого самоврядування. На втілення енерґоощадного проекту місто може отримати близько мільйона гривень допомоги.

Янукович оголосив війну нації

Ухваливши закон про мови, влада Януковича кинула виклик усій нації. Про це йдеться у заяві лідера партії «Батьківщина» Юлії Тимошенко, яку розповсюдила прес-служба партії. «Ганебне голосування 3 липня у Верховній Раді за так званий мовний законопроект показало, що Янукович оголосив війну вже не опозиції і не окремим демократичним цінностям, а незалежній Україні як такій. Він кинув виклик усій нації», – ідеться у заяві.

Список опозиції

Об'єднана опозиція «Батьківщина» опублікувала список перших 52 кандидатів у депутати до Верховної Ради. Наразі опозиція оприлюднила список керівників реґіональних виборчих штабів об'єднаної опозиції «Батьківщина». В оприлюдненому списку двоє прикарпатців – Дмитро Шлемко та Володимир Шкварилюк.

А все дорожчає

Національна комісія, що здійснює держреґулювання у сфері зв'язку та інформатизації (НКРЗІ), ухвалила рішення про підвищення граничних тарифів на користування основним телефонним апаратом у містах для населення і бюджетних абонентів на 10 відсотків: без погодинної оплати – на 2,48 грн., з погодинною – на 2,24 грн. Згідно з повідомленням, з 1 листопада має бути нове підвищення тарифів за користування телефоном у сільській місцевості ще на 10 відсотків.

ТРАДИЦІЇ

ЯК КОЛИСЬ ЗАБАВЛЯЛИСЬ…

На Вічевому майдані Івано-Франківська обласна «Просвіта» організувала святковий концерт до Дня молоді.

Так сталося, що в цей день, а саме – в останню суботу місяця, у НД «Просвіта» також відбувався вечір відпочинку «Кому за 40…»

Гадаю, не варто говорити про межі, які розділяють певні періоди життя. Людина доти залишається молодою, доки відчуває себе такою. А це може бути і в 20, і в 60 років… Тому тут теж згадували про свої молоді роки і як тоді бавилася молодь. Сьогодні ми попросили розповісти про це нашу просвітянку, членкиню «Жіночої громади» Надію Легун.

(Чит. стор. 4)

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **"ГАЛИЦЬКУ ПРОСВІТУ"!** Передплатний індекс – **91083**

НА ТОМУ СТОЮ!

ГЕТЬ ЯНИЧАРІВ ІЗ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ!

Останнім часом доморощені яничари геть розперезалися у Верховній Раді, вони ухвалили беззаконний закон про мови запеклих яничарів Ківалова та Колесниченка.

Запорізькі козаки визволених із турецької неволі яничарів не допускали в Україну, а знищували, як украй небезпечний для України елемент. Так було треба. У демократичній Україні, якщо не можем їх знищувати, то можем висміювати, обминати, іґнорувати... Це ж узагалі неприпустимо, щоби яничари – а вони відкрито про це заявляють, ще й хизуються, – мали однакові права в державі Україна з українцями й торелантними до неї чужинцями та навіть обиратися в Національний Парламент!

Москва не спроможна завоювати Україну збройно, тож оголосила новий наступ на нашу мову! А мова – душа нації! Не буде мови – не буде України! Задля цього і наймають яничарів, яких розвелося чимало. Адже це просто абсурд, що в Національному Парламенті знаходяться вороги України – люті яничари, які ведуть підступну війну проти мови й культури нашого народу, на користь сусідньої держави, якій служать.

Додам: ніде в світі, зокрема в Європі, що є колискою демократії, неможлива така ситуація, щоби проти мови народу – державної нації – хтось виступав! А в нас це стається на 21-му році Незалежності. Впевнена – це через нашу абсолютно перебільшену толерантність і доброзичливість. Та ж за таке ставлення до мови титульної нації – належиться щонайменше кримінальне покарання!

Окрема тема – ставлення держави, народу, найперше – еліти нації, – до яничарів і самого явища яничарства. Адже яничарство це, фактично, – державна зрада. Толеранція такого явища – це вкрай небезпечно! Не буду закликати до фізичного знищення чи тюремного покарання, але є ще такий спосіб – видворення. Адже для тих яничарів – Україна та її мова – не Батьківщина. Їхня батьківщина – Росія (про це відкрито заявив прем'єр-міністр України!). То хай собі і їдуть туди, а якщо ні, то обов'язково треба позбавити їх українського громадянства. Хай собі проживають, як «ґраждане вєлікай і маґучей!». А громадяни України не бажають, щоби такі люті ненависники всього українського перебували в одному статусі зі справжніми українцями й користувалися на цій підставі всіма належними благами.

На жаль, наша Верховна Рада, Уряд, АП, силові структури – аж кишать такими яничарами, тому й справи державні вирішуються зовсім не так, як треба. То що ж нам робити? Адже йдуть вибори і тільки від нас залежить, кого оберуть у нову Верховну Раду. А тому мусимо домогтися об'єднання всіх **українських** партій в одну могутню і сильну. А також – предметно допомогти українцям Східної України на тих виборах, щоби не допустити яничарів до влади.

Сподіваюся, що їм не вдасться здійснити свої лиховісні наміри! Адже за двадцять років виросли три молоді покоління, для яких мова українська – не просто державна, а мова рідна, мова споконвічна, мова найкращих у світі пісень! Найбагатша і наймелодійніша, наймилозвучніша! Це – наш незрівнянний і неперевершений скарб! Бережімо її, леліймо, вивчаймо і розвиваймо! Добро завжди перемагає зло! З нами Бог! Будьмо разом! Разом нас багато! Разом ми – сила! Разом ми зможемо врятувати Україну від усіх загроз – зовнішніх і внутрішніх! Разом переможемо всіх ворогів і воріженьків, бо наша справа – свята і Божа!

Уляна СКАЛЬСЬКА

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

РЕҐІОНАЛЬНІ СОНЕТИ

* * *

«Реґіонали» – то не комуністи,
Що мріють про новий СРСР.
Хоч на Москву і зиркає ПР,
Але як незалежна особистість.

Найбільше критикують нас тепер
Оті, що рвуться знову в крісла сісти.
А дзуськи! Бо моторних і плечистих
Все більшає і більшає в ПР.

Тускнєєт в опозиції мєчта.
Нехай вона про владу навіть не мєчта –
Єдині, як ніколи, реґіони.

На побіженьках в нас менти, закони...
І наш Прем'єр – хай Бог його боронить
Все краще по-українські чита.

* * *

За ґратами красива жінка,
Але ж злочинниця вона.
Не Президента в тім вина,
Що в неї кара завелика.

І посадив її не він.
Чого ж від нього люди хочуть?
Чого його весь час морочать?
Трудитись заважають, блін!

Звільнить її не має права,
Хоч рад би це зробити, рад!
Є суд. Закони. Є держава.
Є він – тому всьому ҐАРАНТ.

Тому скоріше сам помре,
А проти себе не попре.

* * *

Вже надто сонциться блакить
І грають хори солов'їні.
Російськомовних в Україні
Потрібно конче захистить.

Вони ж так потерпають нині.
Що «рєчь» на повну не звучить.
Та й нащо їм державну вчить,
Якщо їх влада у країні?

Питання це болить, пече.
І взагалі, і «ваабще»
Прорив повинен бути, поступ!

Хто з цим не згодиться, ну, хто?
Книжок російських дев'яносто.
Лиш дев'яносто. А не сто.

* * *

Живе у Калуші народний депутат,
Котрий до правлячої партії належить.
За діями його не лиш сусіди стежать,
Чи зовсім не продався яничарам, гад.

Його хвилює це не більше,
аніж нежить,
Турбує більш, щоб бізнес
не ішов на спад.
В парламенті він –
вірний партії солдат,
Дубасить там всіх патріотів,
як належить.

За «двоязичіє» раз кнопку натиснув,
Не боячись,
що скаже калуський народ.
Упевнений, мабуть,
що чесно голоснув,
Із-за переконань,
а не партдисципліни.

А за переконання шлях один
в людини:
Або – на п'єдестал, або – на ешафот.

* * *

Ідуть ПееРці кроком переможним,
Бо українці – ой, не греки, ні.
Ти відбери в них мову, честь, пісні –
Стерплять, примиряться
з грабунком кожним.

Під Українським домом у ці дні
Зійшлась їх купка з галасом
тривожним.
Де ж решта?.. «Под предлогом
всевозможним»
Відсиджується вдома у тіні.

І ми це добре бачимо і знаєм.
Загони «Беркута», як мур, стоять.
Робити можем,
що завгодно, з краєм.

Хай у своїх вишиванках кричать.
Хай голодують, смаляться на спеці.
Дарма! Не вийдуть маси.
Це ж не в Греції...

Іван ПАВЛІХА, *м. Калуш*

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

КРУГЛИЙ СТІЛ «СУЧАСНІ МОВНІ ПРОБЛЕМИ»

(ЗА КНИГОЮ «МОВА І НАЦІЯ»)

1. Чому немає жодної релігії, жодної ідеології, творці яких не ставили б на одне з чільних місць проблему мови, слова?

2. Чому найвидатніші політики різних часів і епох знаходили час на мовні проблеми (Фараон Псамметіх, Гай Юлій Цезар, Карл Великий, Йосиф Сталін...)?

3. Чому в переважній більшості випадків усяка експансія, завоювання, окупація мають за мету знищення рідної мови місцевого населення?

4. Чому сказав апостол: «Коли я молюся чужою мовою, то уста мої моляться, а серце спить»?

5. Чому всі національні рухи починаються з боротьби за рідну мову і на їхніх знаменах написані лінґвістичні гасла?

6. Чому деякі наші сусіди вважають за потрібне для себе говорити, що немає української мови, а є мова малоросійська, галицька, русинська, рутенська, карпаторусинська, лемківська тощо?

7. Чому людина, що розмовляє російською мовою – росіянин, яка розмовляє польською – поляк, а людина, яка розмовляє українською – «націоналіст»?

8. Чи завжди «хай слово мовлене інакше, та суть в нім наша зостається» (П. Тичина)?

9. Чому втрата мови веде до зникнення народу?

10. Передбачте наслідки у ланцюжку: зникнення (приниження, зменшення ролі) рідної мови – ...

Іванна ПРУСАК,
голова Калуського РМО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

НАША ДУМА, НАША ПІСНЯ...

«ПРИЯТЕЛЬ ЖОВНІРА»

Днями в Коломийській центральній районній бібліотеці презентували збірку січових і народних пісень «Приятель жовніра». Це перевидання книжки 1919 року, виданої відомим громадсько-політичним діячем Іваном Чупреєм. Збірник знайшла у старому приміщенні на обійсті родини Чупреїв і передрукувала його племінниця Орися Якуб'як.

Під час презентації звучали стрілецькі пісні, що ввійшли до збірника, демонструвалися світлини перших десятиліть минулого століття.

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Вирувало свято відкриття пам'ятника Головному Командирові УПА генерал-хорунжому УПА Романові Шухевичу та з нагоди 71-ої річниці проголошення у Львові Акту відновлення Української Самостійної Соборної держави. Ще лунав голос старенького упівця про боротьбу в часи визвольних змагань: «І був у нас патріотизм, був Бог і була Україна, і ні комуна, ні фашизм нас не поставив на коліна...», а ми з Головою Проводу ОУН Богданом Черваком розмовляли про наболіле.

БОГДАН ЧЕРВАК: ПЕРЕМОГА БУДЕ ТАМ, ДЕ МИ ВИСТУПАЄМО ЄДИНИМ ФРОНТОМ

М. С.: Друже Голово Проводу ОУН, з великими надіями і з великим піднесенням на сьогоднішньому святі народ вітав Вас і інших провідників націоналістичних організацій. Невже нарешті відбувається та сподівана й вимолювана всіма українцями подія – об'єднання націоналістичних організацій напередодні доленосних виборів? Якою Ви бачите перспективу такого об'єднання націоналістичних організацій України у Другому Конґресі українських націоналістів, про що проголосив XIX Позачерговий Великий Збір українських націоналістів у травні?

Б. Ч.: У своєму виступі на відкритті пам'ятника Головнокомандувачу УПА Романові Шухевичу я не випадково згадав епізод із визвольних змагань періоду 1941–1943 років. На той час були двоє лідерів націоналістичних організацій – славної пам'яті Роман Шухевич і Олег Ольжич. Перед загрозою большевицької окупації України ці лідери розглядали питання створення загону смертників, до складу якого увійшли б представники обох націоналістичних організацій, якими вони керували, бо і Степан Бандера, і Андрій Мельник ще на початку війни були ув'язнені німцями в концтаборі Саксенгавзен. І тільки жорстокі обставини тих часів не дали змогу реалізувати цей план. Чому вони обговорювали й хотіли реалізувати цю ідею? Бо добре розуміли, що тільки об'єднаними зусиллями всіх націоналістів можна здолати наших ворогів і тоді найжорстокішого ворога України – большевицьку Росію. І коли сьогодні до пам'ятника Шухевичу приїхали лідери всіх націоналістичних організацій, наголошуючи у своєму виступі на цьому епізоді, я, власне, і мав на меті, що настав час українським націоналістам вже в сучасній Україні втілити в реальність те, до чого прагнули Шухевич і Ольжич, тобто провести Другий Конґрес українських націоналістів. Якщо в результаті Першого Конґресу постала ОУН, то результатом Другого Конґресу має постати єдиний, об'єднаний націоналістичний рух. Саме постання в Україні єдиного, потужного націоналістичного руху стане запорукою того, що Україна відбудеться як держава української нації.

М. С.: Які почуття викликало у Вас сьогоднішнє свято?

Б. Ч.: Я глибоко схвильований тою великою кількістю людей, які прийшли на свято. Нас, всіх учасників, об'єднав не тільки Роман Шухевич і пам'ять про нього. Людей об'єднала тривога за майбутнє. Вони прийшли до Романа Шухевича, щоб на прикладі його жертовної боротьби набратися сил для подальшого утвердження України як національної держави. І це не може не зворушувати.

М. С.: Друже Голово ОУН, коли ж нарешті наша столиця, наша влада вшановуватиме, як у Калуші, борців за волю України? Коли нарешті у Києві спорудять пам'ятники Симонові Петлюрі, Степанові Бандері, Романові Шухевичу, а не осквернятимуть святу пам'ять про них, знімаючи з них через суди звання Героїв України?

Б. Ч.: Очевидно, що на пам'ятники постатям такого масштабу, яким був Роман Шухевич, передусім – місце у столиці України, у Києві. Але вважаю: якщо вже в Києві ставити пам'ятники лідерам національно-визвольної боротьби, то, в першу чергу, у Києві має постати пам'ятник засновникові ОУН полковнику Євгену Коновальцю, бо він сформувався як політичний і державний лідер саме у Києві, коли стояв у перших рядах боротьби за Українську Народну Республіку. Згодом він був одним із тих, хто не розчарувався у її поразці, створив УВО, а згодом і ОУН. Тому я переконаний, що перший пам'ятник, який буде встановлений у Києві лідерам національно-визвольної боротьби періоду Другої світової війни – це буде пам'ятник Євгенові Коновальцю. Очевидно, що в Києві мають бути пам'ятники Симонові Петлюрі, Степанові Бандері, Олегові Ольжичу, але це – питання часу. І вони у Києві обов'язково будуть.

М. С.: Сьогоднішня ситуація в Україні турбує всіх громадян. Скажіть, будь ласка, як цю народну ініціативу трансформувати у всенародний, всеукраїнський вимір?

Б. Ч.: Головна загроза, яка сьогодні існує у політичному й громадському житті – це байдужість і зневіра. Та все ж зневіра й апатія не зайшли так далеко, як би цього хотіли наші вороги. Тому передусім їх треба подолати. Нашим попередникам було набагато важче. Вони у набагато складніших умовах боролись за Українську державу. І коли ми сьогодні говоримо про майбутнє України, то повинні, в першу чергу, набиратися оптимізму і зрозуміти, що зневірені люди ніколи не побудують своєї держави. Навпаки – люди, які навіть в цих умовах не втратили віру, будуть мати цю державу. Тому головне завдання, яке я бачу перед нашою організацією і, сподіваюся, інші організації усвідомлюють це, – йти до людей, будити людей, дати їм зрозуміти, що боротьба за Українську державність триває і що ми обов'язково переможемо.

М. С.: Що хочете побажати усім, хто сповідує ідеологію українського націоналізму, громадським організаціям патріотичного спрямування?

Б. Ч.: Побажання одне – настав час об'єднатися. Загроза втратити Українську державність є реальною, і ця загроза має нас об'єднати. Тому, не зважаючи на те, до яких організацій ми належимо, під якими прапорами стоїмо, ми повинні об'єднатися, бути єдиними. І тоді ніякі вороги нас не здолають. Історія вчить нас цього. Історія вчить не тільки поразкам, а й перемогам, а перемога буде там, де ми виступимо єдиним фронтом.

Розмову вів Микола СИМЧИЧ

ВСТАВАЙ, НАРОДЕ!

Марш українських патріотів

Вставай, народе, – час і пора
Нам будувати свій Храм добра.
Чуєш, як дзвони Софії б'ють, –
Кличуть звитяжців рушати в путь.

Ще має силу ворожий стан
І наш столичний рідний Майдан
Обсіли круки і їхня рідня –
Все яничарське гайвороння.

Та не довічним буде це зло –
Наш гнів розвіє враже кубло...
Вперед, звитяжці, рушаймо в путь –
Влади не просять – владу беруть!

Приспів
Україно-ненько –
волелюбна мати,
Ми твої відважні лицарі-солдати;
Доки світ та сонце, доки ти в нас є,
Вінчатиме слава імення твоє!

Вірмо в майбутнє і прийде Мойсей
Для нас Україна – понад усе!
Вставай, народе, – настав твій час,
Благословляє Син Божий нас.

Приспів
Україно-ненько –
волелюбна мати,
Ми твої відважні лицарі-солдати;
Доки світ та сонце, доки ти в нас є,
Вінчатиме слава імення твоє!

Степан ДАСЕВИЧ

ВІСТІ З ОСЕРЕДКІВ

МИ – УКРАЇНЦІ, ЦЕ – НАША МОВА...

Цвіти і сяй, моя державна...
О. Олесь

Українська громадськосте!

Усі свідомі українці обурені тим, що відбувається там, у Києві, у Верховній Раді.

І знову мовне питання як причина розбрату, і ще болючіше – як питання, що зачіпає національні права, національні почуття, обмежує конституційні права українців і звучить як комплекс «меншовартості» кожного з нас на своїй рідній землі.

Мова, як стверджував К. Ушинський, – «найважливіший, найповніший, найміцніший зв'язок, що поєднує минулі, сучасні й майбутні покоління у велике історичне живе ціле. Вона не тільки виявляє життєдіяльність народу, а є сама це життя. Коли зникне народна мова, народу більше нема».

Чи готові ми захистити свою рідну мову, відстояти її?

Якщо людина пише й говорить українською – це вже вибір і це вже вчинок, і цей учинок – політичний. Дивно звучать ці слова? Як таке може бути, адже ми – на своїй рідній землі. Але є, як є.

Нині нам потрібно знову ставати українцями й робити свідомий вибір, як це властиво кожному поколінню. Ми знаємо, до чого веде руйнування чи зрікання рідної мови. Це – втрата себе у своїй державі, а отже, втрата незалежності й самостійності.

Будь українцем –
поважай себе!
Люби свій край і Україну!
Гордись своєю Батьківщиною!
Розмовляй українською!
Відстоюй українську мову
завжди і всюди!

Міськрайонне об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка звертається до всіх рівнів державної та виконавчої влади, організацій з вимогою відмінити щойно ухвалений мовний закон як такий, що не відповідає інтересам держави й українського суспільства.

Іванна ПРУСАК,
голова Калуського МРО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

Із рішення Ради Калуського міськрайонного об'єднання ВУТ «ПРОСВІТА» ім. Т. Г. Шевченка

Члени Ради Калуського міськрайонного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка занепокоєні мовною ситуацією в Україні, яка гранично загострилася у зв'язку з ухваленням документа, який є антиконституційним і підриває основи українства. Рада підтримала звернення до Ради Європи захищати мову всіма можливими засобами, передплатити просвітянські видання «Галицька Просвіта» та «Слово Просвіти» кожному осередку, членам Ради, провести збори первинних осередків щодо мовної ситуації, долучитись до спільних дій громадських організацій демократичного спрямування міста Калуша та Калущини щодо мовної ситуації, мобілізувати осередки на консолідацію з громадськими організаціями з мовного питання.

Члени Ради Калуського міськрайонного об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка занепокоєні нинішньою мовною ситуацією в Україні, яка гранично загострилася у зв'язку з ухваленням Верховною Радою України закону, який є антиконституційним і підриває основи українства, і звернулись до Ради Європи, до депутатського корпусу парламенту, обласної ради і рад місцевого рівня. У документі наголошується, що Верховна Рада, владна верхівка, свідомо руйнують українську державу, створюють умови, за яких можливі суперечки, протистояння за мовною ознакою, що не потрібне українському суспільству.

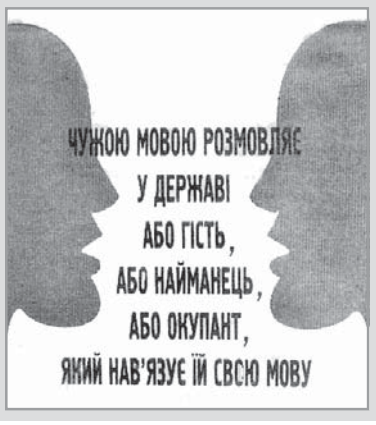
Тому як свідомі українці просвітяни висловлюють протест і заперечення і вважають, що поява таких рішень призведе до громадянського протистояння, порушує права українців на володіння мовою, руйнує нашу ідентифікацію...

«Закликаємо допомогти скасувати цей закон як такий, що не відповідає інтересам держави та українського суспільства» – мовиться у зверненні.

АРҐУМЕНТ

НЕПРАВДОЮ СВІТ ПРОЙДЕШ...

ДВАНАДЦЯТЬ ОСНОВНИХ АРҐУМЕНТІВ ЧОМУ НЕЗАКОННИЙ ЗАКОН «ПРО ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ»

1. Законопроект є нелеґітимним у своїй основі. Його предмет – надзвичайно важливе мовне питання, яке є питанням конституційного рівня і яке тому повинно вирішуватись шляхом досягнення загальнонаціонального консенсусу. Натомість розробка закону відбувалась непрозоро, без участі представників як опозиційних політичних сил, так і експертного середовища і всіх зацікавлених структур громадянського суспільства. На відсутність у законі адекватного консенсусного вирішення принципових питань державної мовної політики знов наголосила у своєму висновку від 2 грудня 2011 р. Венеціанська комісія, закликавши українських законодавців до «пошуку справедливого балансу між захистом прав меншин, з одного боку, і збереженням державної мови як інструменту інтеґрації суспільства, з іншого» (п. 66).

2. Законопроект суперечить Конституції України і створює механізм її підміни антиконституційним законом. Засади державної мовної політики й загальний порядок застосування мов в Україні реґулюються Конституцією України та Рішенням Конституційного суду України від 14 грудня 1999 р. № 10-рп/99 про офіційне тлумачення статті 10 Конституції України.

Ст. 4 законопроекту підтверджує, що «основи державної мовної політики визначаються Конституцією України», але водночас встановлює, що після його ухвалення порядок застосування мов визначатиметься «**виключно** цим Законом, з норм якого мають виходити інші правові акти, що визначають особливості використання мов у різних сферах суспільного життя». У практичному плані це означає підміну Конституції – законом, який всупереч ст. 10 та 11 її розділу І «Загальні засади» встановлює нову модель мовної політики України. Такий підхід є грубим порушенням ст. 156 Конституції України, яка передбачає спеціальний порядок запровадження будь-яких змін до Положень розділу І Конституції України.

3. Законопроект кардинально ревізує конституційні засади державної мовної політики й підриває конституційний лад України. Його розділ І «Загальні положення» вводить у правове поле такі, не передбачені Конституцією, поняття як «реґіональна мова, або мова меншин», «мовна група», «мовна меншина», «реґіональна мовна група», «реґіон», «рідна мова».

Водночас заключний розділ ІХ законопроекту «Перехідні положення» передбачає внесення докорінних змін до всього комплексу норм національного законодавства, що реґулюють порядок застосування мов на основі й відповідно до ст. 10 Конституції України.

Запровадження в Україні порядку застосування мов, що суперечать ст. 10 і ст. 156 Конституції України, є порушенням Основного Закону, яке, виходячи зі змісту згаданого Рішення Конституційного суду України від 12 грудня 1999 р., слід кваліфікувати як зазіхання на засади конституційного ладу в Україні.

4. Законопроект ґрунтується не на імперативних нормах Конституції України, а на свавільно інтерпретованих положеннях Європейської Хартії реґіональних, або міноритарних мов.

У Хартії (у правильному й точному перекладі з ориґінальних автентичних її текстів англійською і французькою мовами) термін «реґіональні, або міноритарні мови» складає єдине поняття, що охоплює ті чи інші мови, які традиційно використовуються в межах певної території держави і носіями яких є кількісно менша група, ніж решта населення території цієї держави (стаття 1). Отже, в Хартії йдеться лише про критерій меншої поширеності певної мови в певному реґіоні держави, а не про визнання за нею офіційного правового статусу і встановлення порядку її використання. Відповідно, Хартія жодним чином не зобов'язує і не уповноважує державу запроваджувати офіційний правовий статус для тієї чи іншої мови.

Виходячи з того, що визнання статусу державної (офіційної) мови за будь-якою мовою належить виключно до компетенції держави, Хартія лише заохочує держави до вільного вибору перелічених в ній факультативних рамкових заходів на підтримку використання тих «історичних реґіональних, або міноритарних, мов Європи, декотрим з яких із плином часу загрожує зникнення». До того ж, преамбула Хартії передбачає, що «захист і підтримка реґіональних, або міноритарних, мов не повинні здійснюватись на шкоду офіційним мовам та необхідності вивчати їх».

5. Законопроект, усупереч вимогам принципів Конституції України та меті Європейської Хартії реґіональних і міноритарних мов, передбачає створення правового механізму підриву статусу української мови як державної (офіційної). Він встановлює у частині третій ст. 7 довільний, не відомий ні Конституції та законодавству України, ні Хартії чи будь-якому іншому міжнародно-правовому акту, кількісний критерій «10 відсотків і більше носіїв реґіональної мови, що проживають на території, на якій поширена ця мова» як достатню підставу для визнання тієї чи іншої мови реґіональною і такою, що підлягає обов'язковому використанню паралельно або навіть замість української як державної (офіційної) у переважній більшості сфер суспільного життя.

6. Законопроект, встановлюючи згаданий свавільно визначений відсотковий критерій, створює передумови для обов'язкового запровадження в Україні російської мови в практично офіційному статусі реґіональної не лише на рівні села, селища, міста, району, області, Автономної Республіки Крим, і навіть щодо всіх індивідів!? Адже частина 7 ст. 7 передбачає: «У межах території, на якій поширена реґіональна мова або мова меншини, що відповідає умовам частини третьої цієї статті, здійснення заходів щодо розвитку, використання і захисту реґіональної мови або мови меншини, передбачених цим Законом, є **обов'язковим** для місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, установ, організацій, підприємств, посадових і службових осіб, а також громадян – суб'єктів підприємницької діяльності та фізичних осіб».

Саме в цьому полягає ідеологія і мета законопроекту: **він фактично прирівнює російську мову до державної, забезпечуючи її обов'язкове використання та подальше поширення на максимально більшій території України за рахунок української та інших мов.** Отже, державна мова (українська) ставатиме непотрібною, вона повсюдно витіснятиметься з ужитку, оскільки зникне мотивація щодо її опанування.

7. Законопроект водночас закладає підвалини для мовної фраґментації України і на місцевому рівні. Відповідно до підпункту другого частини третьої його статті 7, у конкретних ситуаціях рішення щодо використання будь-якої мови як реґіональної може бути ухвалене місцевою радою навіть у випадках, коли «реґіональна мовна група складає менше 10 відсотків населення відповідної території». В практичному плані це призведе до витіснення української мови з офіційного вжитку та публічного використання не лише на Сході, але й на Заході України. Такий підхід порушує припис ст. 92 (п. 4) Конституції України, відповідно до якого порядок застосування мов визначається **виключно** законами України.

8. Законопроект лише декларує позитивне ставлення до української мови як державної – **в той час, як переважна більшість його норм спрямована на підрив її державного статусу й позицій у найважливіших сферах публічного і державного життя.** Стаття 3 законопроекту, яка проголошує право кожного на мовне самовизначення і вільне користування кожним у суспільному житті будь-якою мовою, створює підстави нехтування державною мовою тими, хто з огляду на свій офіційний статус зобов'язаний вживати українську мову при виконанні своїх службових обов'язків. Ні Конституція України, ні міжнародно-правові акти, що визначають стандарти захисту прав людини, включно з Рамковою конвенцією Ради Європи про захист національних меншин та Європейською Хартією реґіональних, або міноритарних, мов, не встановлюють принцип вільного мовного самовизначення в сфері застосування державної мови. В практиці європейських держав такий принцип теж відсутній. Запровадження вільного мовного самовизначення для всіх було б за своєю одіозністю аналогічним запровадженню податкового самовизначення.

9. Законопроект створює правове підґрунтя для продовження розпочатої Д. Табачником руйнації української системи освіти, в рамках якої формується національна еліта. Запровадження статтею 20 законопроекту принципу вільного вибору мови навчання (та ще й «у будь-який час періоду навчання») в специфічних умовах України практично означатиме відновлення тотальної русифікації всієї вертикалі освіти й перетворюватиме освітню систему кадрів для Росії за рахунок державного бюджету.

10. Законопроект потягне за собою значні видатки з державного бюджету. За підрахунками фахівців, витрати, необхідні для його запровадження в життя, сягатимуть 50–60 млрд. гривень.

11. Ухвалення законопроекту має катастрофічні для України наслідки. У найближчій перспективі інтенсифікується процес витіснення української мови з усіх найважливіших сфер суспільного життя, відбуватиметься марґіналізація української мови, виникатимуть конфлікти на мовному ґрунті, посилюватиметься мовна ізоляція та відчуження реґіонів України один від одного, що покладе початок «мовної федералізації» України та її дезінтеґрації як держави.

12. Законопроект є не лише спекулятивним політтехнологічним інструментом нинішньої української влади у ситуації чергових парламентських виборів, а й результатом виконання нею політичного замовлення російської влади, яка здійснює безупинну гуманітарну аґресію проти України. Найголовнішою складовою цієї аґресії є мовно-культурна війна, остаточною стратегічною метою якої є знищення української нації як системотворного чинника незалежної української державності.

Володимир ВАСИЛЕНКО,
доктор юридичних наук, професор, Надзвичайний Повноважний Посол України

КОМЕНТАР

МОВА – НАШІ БАРИКАДИ І НАШІ ЗНАМЕНА!

Отож 3 липня ц. р. депутати Парламенту проголосували за ухвалення законопроекту «Про засади державної мовної політики» як Закону і таким чином підтримали антиукраїнський, антиконституційний, аморальний за своєю суттю документ.

Звертаємо увагу, що законопроект Колесниченка–Ківалова зазнав нищівної критики як такий, що суперечить Конституції України, порушує Бюджетний кодекс України і спрямований на знищення української мови, у висновках органів державної влади та її підрозділів: Головного науково-експертного управління Верховної Ради України (23.05.2012 р.), парламентських Комітетів – з питань культури й духовності (23.09.2011 р.), з питань бюджету (03.11.2011 р.), Міністерства фінансів України (09.09.2011 р.), Міністерства юстиції України (27.09.2011 р.). Не підтримали цей законопроект і профільні установи НАН України: Інститут мовознавства (16.09.2011 р.), Інститут української мови (22.09.2011 р.), Інститут політичних та етнонаціональних досліджень (22.09.2011 р.), Інститут держави й права (05.09.2011 р.), Український мовно-інформаційний фонд (09.09.2011 р.), а також Академія наук Вищої школи (16.09.2011 р.) та Інститут філології Київського Національного університету імені Тараса Шевченка (вересень 2011 р.).

У висновках Венеціанської комісії зазначено, що законопроект не в змозі забезпечити належний баланс між розвитком і використанням державної мови як об'єднуючого чинника в житті суспільства та розвитком і захистом мов меншин (02.12.2011 р.).

Наголошуємо, що законопроект Колесниченка–Ківалова украй небезпечний для нашої державності, оскільки веде до розколу країни та протистоянь усередині українського суспільства. Не викликає сумніву, що все це – частина кремлівського мегапроекту, мета якого – стерти Україну з політичної карти світу.

Апелюючи до почуття моральної і політичної відповідальності, закликаємо усіх небайдужих до долі української нації, майбутнього України виходити на акції протесту проти цього неконституційного документа. Маємо розгорнути кампанію серед виборців, аби роз'яснити їм антиукраїнську й антидержавницьку позицію більшості Верховної Ради. Ті, що стали на шлях відступництва, залишаться в історії України як запроданці і зрадники!

ТРАДИЦІЇ

ЯК КОЛИСЬ ЗАБАВЛЯЛАСЯ МОЛОДЬ...

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

Як знаємо, нині молодь має всі умови для культурно-масових розваг...

А колись так не було. Не в кожному селі було приміщення, де могла збиратися молодь. В нашому селі Стриганці була маленька читальня «Просвіти». Драмгурток ставив п'єси, концерти, але в маленьке приміщення не могли поміститися всі охочі. Тому молодь по селах організовувала фестини, які проводилися під відкритим небом, на великих площах, бо на фестини збиралися творчі колективи з навколишніх сіл. В ті роки Галичина була під Польщею, і на проведення такого свята треба було мати дозвіл влади. Його давали. А що найважливіше, то було дозволено проводити фестини з нашою національною символікою.

В той день на читальні майорів синьо-жовтий прапор. Вся площа була прибрана гірляндами з синьо-жовтими стрічками. Кожний колектив крокував під синьо-жовтим прапором. З яким піднесенням люд ішов на це свято, словами не описати. Свято відкривали співом «Ще не вмерла...». Співали всі присутні. А народу було – яблуку ніде впасти. Збереглася в мене старенька світлина цього величного дійства, де дівчата з сусіднього села Побережжя виконують пісню з вправами до неї – «Човен хитається серед води». Молодь нашого села підготувала стрілецькі пісні. Кожний колектив виступав зі своєю неповторною програмою. Інсценізація козаків на конях, з шаблями в руках, що йшли визволяти дівчат, яких татари забрали в ясир, – це була надзвичайно захоплююча картина. Свято тривало цілий день. Грала музика, молодь танцювала, веселилася і знову чекали такого свята вже в іншому селі, яке незабаром мало відбутися.

Надіє Василівно, ми не раз запрошували Вас брати участь у наших заходах, бо Ви – живий скарб нашої духовності. Нещодавно ми відзначили свято Івана Купала. Що цікаве пов'язане з ним?

Збиралася молодь поблизу річки, хлопці палили вогнища, смоляві перескакували через неї і вірили, що цей цілющий вогонь очистить їх від злих чародійств, від усяких хвороб. Дівчата плели вінки, кидали на воду, в який бік він попливе, там буде її доля. На Івана Купала і вода вважалася цілющою, і лікарські трави, зібрані в цей день. Особливо вірили в цілющу силу Іванового зілля – звіробою. А назва пішла від події, яка записана в Біблії. Цар Ірод ув'язнив Івана Хрестителя за те, що він сказав йому, що не годиться мати за жінку Іродіаду, дружину брата. Затаїла зло на Івана Хрестителя і сама Іродіада. І в день народження Ірода дочка Іродіади танцювала перед його гостями. Іродові дуже сподобалося і він сказав, що дасть їй усе, що вона захоче. А вона, за намовою мами, сказала: «дай мені на цьому полумиску голову Івана», тож Ірод мусив виконати свою обіцянку. Послав своїх вояків до в'язниці, щоб стяли голову Івана Хрестителя й віддали дівчині, а та віднесла її своїй матері. Тіло Івана Хрестителя забрали його учні й похоронили. А на його могилі виросли жовті квіточки, а коли той жовтий цвіток розтерти пальцями то витікає з нього червоний сік. В народі кажуть – це кров Івана Хрестителя, тому називається Іванове зілля. На Івана цим зіллям і різними польовими квітами закосичують хати, стайні, щоб оберігало це зілля їхнє обійстя від злих очей. У багатьох наших селах і містах ці традиції ще живуть.

* * *

Ой, на Івана, ой, на Купала
Красна дівчина зілля копала,
Квіти збирала, віночки плела,
Далі водою їх пускала.
– Плинь, віночку, по синій хвилі,
Поплинь, віночку, де живе милий!..

У с. Незвисько Городенківського району просвітянський осередок, де головою Олег Полівчак, провів свято Івана Купала. Цьому сприяла мальовнича природа. Дійство відбувалось на березі Дністра з багатьма своєрідними обрядами та піснями. Головними арбітрами були Купало і Марена. Дівчата й хлопці з радісними співами розкладали вогнище, танцювали біля нього під живу музику, стрибали через вогонь. За різними прикметами розпізнавали, чи здійсняться їхні найзаповітніші бажання. Вранці, до сходу сонця, вони вмивалися «іванівською» росою на красу. Також оперізувалися переверслом із пахучих трав, з них же плели вінки й клали собі на голови. Та щоб не зголодніли, на великому вогні у двох казанах варився запашний куліш зі шкварками та різними приправами. Готували його під керівництвом Михайла Короля – власника кафе «Калина» в Івано-Франківську, залюбленого в українські звичаї і традиції. Тому не шкодував для свята коштів.

* * *

Минулих вихідних у с. Космач Богородчанського району проходив Всеукраїнський фестиваль «Прикарпатські співаночки-2012». У ньому взяли активну участь юнаки й дівчата з Клубу обдарованих дітей обласної «Просвіти»: Роман Попадюк, Таня Феденько, Владислав Денега та дует у складі Юлі й Тані Барбанових. А вокальний ансамбль «Квіти ромену» був запрошений виступати у заключному гала-концерті, який проходив у ніч на Івана Купала. Їх приїхали підтримувати просвітяни, для яких керівництво обласної «Просвіти» організувало святочну поїздку.

Михайлина БОДНАР,
завідувач культурно-масової роботи обласної «Просвіти»

НАВІЯНЕ

НЕЗАКІНЧЕНА РЕВОЛЮЦІЯ

(ІЗ ЦИКЛУ «ЄВРО-2012» В УКРАЇНІ)

Що вам нагадують синьо-жовті прапори на автівках у єврофутбольні дні? Напевно, помаранчеві прапорці на машинах у 2004 році?

Ну, асоціації є асоціації і не більше, хоча...

Цей чемпіонат з футболу, гра нашої збірної, дали певний сплеск національних емоцій у небайдужих до своєї держави українців.

Тут і співання гімну України під час матчів і скандувань: «Україна!», і походи уболівальників-фанатів. І вже згадані прапорці на багатьох автах та у літніх павільйончиках (чим не Штати?).

Звичайно, все це відбувається в багатьох країнах, але в нас – уперше.

Потоки приїжджих футбольних фанатів різнобарвно оживили фан-зони й вулиці міст, де проходили матчі «Євро-2012». І наче ми стали частиною ЄС, бо з Європи ми ніколи й не випадали (навпаки раніше рятували її від монголо-татарської орди і червоної та коричневої чуми!).

Наша збірна, показавши пристойну гру, вибула з «Євро» після ігор в групі. І тоді інтерес до футболу наче зник, кудись подівся і запал (ще Липинський писав, що українці спалахнуть легко, як солома, і погаснуть!).

Щось це мені нагадує Помаранчеву революцію: починаємо сильно і так же сильно втрачаємо дух та інтерес.

Але навіть футбол доводить, що в потрібні моменти українці вміють прокидатися й об'єднуватися навколо певної ідеї, якщо в ній міститься українство. Це наштовхує на думку, що в України є перспектива. Тільки футбол не замінить боротьбу за неї.

Василь БАБІЙ

ЗУСТРІЧІ

А СЕРЦЕ ЧОМУСЬ ЩЕМІЛО...

Хоч раз, та все ж повернешся сюди
Напитися глибинної води,
Збагнути щось незбагненне донині,
Вклонитися усій шкільній родині...

Так співається у пісні про шкільні роки. І це справді так. Адже шкільні роки дійсно чудесні – з книжкою, з дружбою, з піснею. Та, на жаль, вони дуже швидко пролітають і їх ніхто й ніколи не поверне назад. Лиш пам'ять береже ті незабутні й трепетні миттєвості шкільного життя...

Оргкомітет із проведення ювілейної зустрічі однокласників Більшівцівської середньої школи у складі Степана Ожгевича, Володимира Куриляка, Євгена Грушецького, Михайла Романіва, Стефи Віцько, Галі Сарапіонової, Лесі Голяк, Люби Римар попрацював добре і злагоджено. Найбільша ноша випала Степанові Ожгевичу, який усіх однокласників знайшов, обдзвонив і зорієнтував на зустріч.

Випускники Більшівцівської середньої школи 1962 року з'їхалися до рідної школи з різних куточків нашої неньки-України і з сусідньої Росії (із Кубані – наш дорогий однокласник Дмитро Лекуш – нафтовик-газовик). Теплі обійми й гарячі поцілунки засвідчили: зустрілись дійсно рідні люди. Дуже дружні, не байдужі, чуйні, добрі, привітні – це наші однокласники...

Дорогою до Більшівців із Галича приїхала з нашими однолітками і наша дорога класна керівничка Інеса Михайлівна Соколовська, з якою ми й донині підтримуємо дружні стосунки. Всі зібралися на шкільному подвір'ї, впізнавали один одного, наново знайомилися, тішилися один одним, раділи зустрічі.

Директор Роман Якович Кобецький гостинно зустрів нас і запросив у школу. А в рідному класі, куди ми ще зовсім юні прийшли із навколишніх сіл, відчувалось тепло шкільних стін – школа нас прийняла в свої обійми. 24 однокласники (всі вже давно пенсіонери) сіли за парти й затихли в очікуванні.

Перед нами за вчительським столом сиділи наші дорогі вчителі: Інеса Михайлівна – колишня вчителька біології і наша «класна мама», Станіслав Миколайович Ядета – колишній вчитель фізичної культури, Михайло Юркович Костик – колишній вчитель фізики й інспектор Більшівцівського районного відділу освіти, Петро Йосипович Соколовський – колишній вчитель української мови і літератури, класний керівник, а згодом завідувач Галицького районного відділу освіти.

Кожен з наших однокласників реалізував себе в житті. 13 із нас стали вчителями, пройшли стежину наших дорогих учителів (серед них – два викладачі вишів і одна – викладач коледжу). І в цьому – велика заслуга нашої рідної школи, її тодішнього педагогічного колективу.

Директор Роман Якович привітав нас із піввіковим ювілеєм закінчення школи, побажав усіх благ у житті й розповів про життя колективу.

Для більшівцівського мікрорайону школа є опорною з історії, християнської етики й іноземних мов. Підтримуються добрі традиції попередників, учні школи є переможцями районних олімпіад і призерами обласних.

У школі завершується будівництво величної споруди – спортивного комплексу. Нам, випускникам цієї школи, в ті далекі роки про таке можна було хіба що мріяти... У рідному класі ми згадали наших дорогих вчителів і однокласників, яких уже немає серед нас.

Згідно з програмою нашої зустрічі, був проведений ювілейний відкритий урок на тему: «Це було недавно – це було давно».

Ми зайшли на віртуальний сайт (www.odnoklasnik@ukr.net), відкрили файли: ДОТЕПНІСТЬ, КМІТЛИВІСТЬ і ГУМОР, налаштувалися на позитив і почали. Урок проводили учні – наші однокласники. Він був незвичайний, це була витяжка, родзинка наших шкільних років. Це були спарені міні-уроки з цікавим змістом. Наприклад: спарений урок хімії та української мови з біологічним змістом.

У запитанні до кожного міні-уроку була закодована якась цікава подія з життя наших класів. Це були приємні згадки, цікаві моменти з нашого шкільного життя. Всі ми забули про свій вік, сміялися, раділи від спогадів, аплодували кожному, хто мав слово.

Провели ми й усну контрольну. Були поставлені запитання, в яких треба було себе впізнати й розповісти по суті. Це було настільки вдало. Кожен себе впізнавав у запитаннях і дуже цікаво, з гумором, дотепно інформував, розшифровував поставлені запитання.

Наша однокласниця Леся Голяк подарувала всім свою книжечку «Зустріч однокласників через 50 років». Розповідали про свої шкільні роки наші дорогі вчителі. Декілька однокласників провідали свою першу вчительку –Лідію Степанівну Кошман.

Продовжили спілкування у кафе «Вишенька». Теплі спогади дитинства, юності й теперішні наші будні, мажорна музика, танці, співи на якийсь час перенесли нас у казку, з якої не хотілося виходити. Тому й домовилися про наступну зустріч через 10 років. І нехай нам Господь у цьому допоможе.

Леся ВІВЧАРУК,
випускниця 1962 року
Більшівцівської середньої школи,
методист обласного
еколого-натуралістичного центру учнівської молоді

«МОЛОДА ПРОСВІТА»: КРУГЛИЙ СТІЛ

ДИТИНА МАЄ ПРАВО

У культурно-мистецькому центрі «Є» з ініціативи «Молодої Просвіти» і ГО «Жіноча громада» відбувся круглий стіл «Спільні дії державних та громадських організацій з реалізації права дитини на проживання в сім'ї та привернення уваги населення до існуючих проблем». Як зазначила голова ІФ ОО «Молода Просвіта» Євгенія Бардяк, «метою дискусії є обговорення спільних ідей для привернення уваги жителів міста й області до сімейних форм влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а також залучення громадян до забезпечення потребуючих дітей правом на виховання у сім'ї».

А начальник служби у справах дітей облдержадміністрації Іван Ковалик зазначив, що «в області є близько 200 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Крім того, сім'ї потребують не лише діти з нашої області». Психолог Наталія Чаплинська додала, що усиновлення, виховання у прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу очікують не тільки маленькі діти, але й сироти, старші 7–9 років.

У рамках події переглянули український документальний фільм «Стояла собі хатка» (режисер – Олена Фетісова), у якому порушується питання створення дитячих будинків сімейного типу (ДБСТ). Заступник начальника управління культури облдержадміністрації Василь Тимків звернув увагу, що кіно і мистецтво загалом є важливим інструментом у привернення уваги громадськості до соціально важливих проблем.

На заході були присутні представники державних, громадських, релігійних організацій.

У процесі обговорення керівник БФ «Солідарність» Андрій Микитин закликав не створювати прийомні сім'ї, ДБСТ у депресивних місцевостях, а давати дітям максимальний шанс на всебічний розвиток. Тобто цільовою групою інформаційної кампанії обрати саме мешканців міст.

Юрист, правозахисник Андрій Малетин зауважив, що багато людей у районах звертається за консультаціями про оформлення допомоги для соціально незахищених сімей, але про оформлення документів чи консультації з приводу усиновлення та інших форм опіки клієнти не зверталися жодного разу. На що Василь Мосійчук, представник правозахисної організації дітей-сиріт, акцентував увагу на важливості збереження саме біологічної сім'ї та роботі, перш за все, у напрямі профілактики соціального сирітства. І паралельно проводити інформаційну кампанію забезпечення права дитини на виховання у сім'ї. «Тому що, – сказав пан Василь, – забирати дітей у бідних і віддавати багатим – не вихід».

Професор кафедри соціальної педагогіки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Володимир Костів звернув увагу на важливості створення та поширення інформаці про гарячу лінію, де люди могли би отримувати швидку тематичну консультацію, а інформаційні матеріали широко розповсюджувати у лікарнях, навчальних закладах, церквах.

Як результат круглого столу, створили ініціативну групу з представників різних структур для напрацювання подальших спільних дій.

За повідомленням преси

ПРОФЕСІЙНІ РОЗМОВИ

РАДИЛИСЯ КРАЄЗНАВЦІ

Відбувся Пленум правління обласної організації Національної спілки краєзнавців України. Його учасники розглянули такі питання: висунення кандидатів на здобуття обласної премії ім. В. Полєка у галузі краєзнавства та скликання звітно-виборної конференції обласної організації.

Оскільки у 2011 р. ОО НСКУ започаткувала премію «Найкраща краєзнавча книжка року», голова ОО НСКУ М. Косило оголосив рішення комісії, а Петро Арсенич, старійшина краєзнавства, вручив дипломи і премії. Лауреатами стали – авторський колектив книги «Вшанування пам'яті «Руської трійці» (Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький)» – Б. М. Гаврилів, І. Ф. Миронюк, Ю. М. Угорчак та Д. І. Мохорук за книгу «Божий помазаник» (художньо-краєзнавчий роман).

На пропозицію учасників Пленуму були висунені та підтримані кандидатури на здобуття обласної премії ім. В. Полєка у галузі краєзнавства. Ними стали: авторський колектив науково-краєзнавчого видання «Покуття» у складі науковців Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Василя Марчука, Андрія Королька, Михайла Паньківа; Олександр Береговський, генеральний директор Національного заповідника «Давній Галич»; Володимир Великочий, директор Інституту туризму Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника; Ігор Коваль, доцент Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника; Володимир Морозюк, член НСПУ, НСЖУ.

Згідно статуту НСКУ, кожні три роки проводиться звітно-виборна конференція. Цього року її вирішили провести у жовтні.

Андрій ЧЕМЕРИНСЬКИЙ